

OSAO

Pohjoisen osaamistarpeet

Esa Lahtela

Osaamistarvekartoitukset OSAOn hanke- ja kehittämistyössä

OSAO on mukana pää- tai osatoteuttajana useissa kehittämishankkeissa, joilla pyritään vastaamaan työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin ja jotka tukevat tutkinto- ja koulutustarjonnan suuntaamista.

OSAolla on vetovastuu Oulun innovaatioallianssin (OIA) Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kärkiohjelmasta, jonka tavoitteena on vastata yritysten osaamistarpeiden ja osaavan henkilöstön kohtaamiseen ja tarvittavan osaamisen hankkimiseen.

OIA:n tulokulmana on tiivis ennakointivuoropuhelu yritysten ja yritysklusterien kanssa.

OIA-Yritysklusterien kehittämishankkeessa toteutettiin laaja Osaamistarpeet työpaikoilla –kysely.

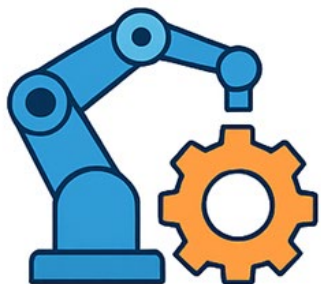
Kuva, Copilot

Raportin mukaan osaamistarpeet vaihtelevat toimialoittain, mutta yhteisiä teemoja löytyy.

Pohjoisen osaamistarpeet yleisesti

- **Teknologinen osaaminen ja digitaidot:** Digitalisaation ja automaation lisääntyessä tarvitaan yhä enemmän osaamista esimerkiksi ohjelmistoissa, laitteiden käytössä ja datan hyödyntämisessä.
- **Vihreä siirtymä ja kestävä kehitys:** Ympäristöosaaminen, energiatehokkuus ja kiertotalous ovat nousseet vahvasti esiin erityisesti teollisuudessa, rakentamisessa ja palvelualoilla.
- **Monikulttuurisuus ja kielitaito:** Pohjoisen alueella kansainvälistyminen ja työvoiman liikkuvuus lisäävät tarvetta monikulttuurisille työyhteisöille ja kielitaidolle.
- **Asiakaspalvelu ja vuorovaikutustaidot:** Palvelualoilla, matkailussa ja terveys- sekä sosiaalipalveluissa korostuvat asiakaslähtöisyys ja hyvät vuorovaikutustaidot.
- **Työelämätaidot ja jatkuva oppiminen:** Kyky sopeutua muutoksiin, oppia uutta ja kehittää omaa osaamistaan on keskeistä kaikilla aloilla.

Konkreettisia osaamistarpeita Pohjois-Suomessa

Automaatio- ja robotiikkaosaaminen

Tarve kasvaa tuotannon automatisoinnin ja digitalisaation myötä

Hitsaus- ja kokoonpano-osaaminen

Käytännön tuotantotyössä hitsaustaidot ja kokoonpanolinjojen hallinta ovat edelleen keskeisiä

ICT-taidot ja ohjelmointiperusteet

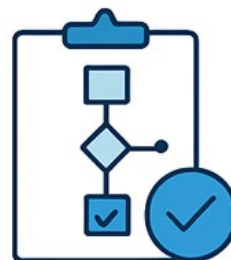
Yhä useampi työtehtävä vaatii perustason digiosaamista ja kykyä hyödyntää tuotannonohjausjärjestelmiä

Kuvat, Copilot

Koneiden ja laitteiden kunnossapito

Kunnossapito-osaajia tarvitaan sekä perinteisessä että uudistuvassa teollisuudessa

Tuotannonohjaus ja laadunvalvonta

Prosessien kehittäminen ja laadunvarmistus vaativat sekä teknistä että analyttistä osaamista

Maarakennus- ja infrarakentaminen

Tarve osaajille, jotka hallitsevat kaivinkoneiden, pyöräkoneiden ja muiden työmaakalustojen huollon ja käytön

Osaamistarvekartoitukset OSAOn hanke- ja kehittämistyössä

- **OuluGH2 -Yhdessä vauhtia vihreään vetytalouteen Oulussa ja Pohjois-Suomessa -hankkeessa** OSAO selvittää vetytalouden osaamis- ja koulutustarpeita sekä edistää vetyalan yrityslähtöisten jatkuvan oppimisen koulutusten yhteissuunnittelua.
- **Merebe - Microelectronics Research, Education and Business Ecosystem -hankkeessa** OSAO toteuttaa alan yrityksiin osaamistarvekartoituksen.
- OSAOn koordinoimassa **Uula-hankkeessa** kartoitetaan vihreän siirtymän alojen koulutus- ja osaamistarpeita ja kehitetään vihreän siirtymän koulutuksia.
- OSAOn koordinoimassa **AITO - Tekoäly muutosvoimana työelämässä ja osaamisessa -hankkeessa** selvitetään alueen yrityksiltä kyselyin ja haastatteluin tekoälyn vaikutuksia työnkuviin ja osaamisvaatimuksiin erityisesti kone- ja tuotantotekniikassa, media-alalla, rakennusosalalla sekä tieto- ja viestintätekniikassa.

Osaamistarvekartoitukset OSAOn hanke- ja kehittämistyössä

EXCEED – Excellence in Green and Digital Manufacturing -hankkeessa OSAO on kartoittanut työelämän osaamistarpeita kaksoissiirtymän näkökulmasta kehittyneiden tuotantomenetelmien aloilla.

INFINITE – Intelligent printing, flexible and organic electronics Excellence -hankkeessa on toteutettu kyselyt yrityksille ja ammatillisen koulutuksen opettajille muuttuvista osaamistarpeista painetun, joustavan ja orgaanisen elektroniikan alalla.

Muhos Biopark -hankkeessa OSAO tulee selvittämään osaamis- ja koulutustarpeita mahdollisen Datakeskuksen sekä sen ympärille Kiertotalouspuiston alueelle rakentuvan ekosysteemin ja muiden toimintojen tulevaisuuden osaamis-, koulutus ja rekryointitarpeiden osalta. Hankkeessa selvitetään myös hukkalämmön hyödyntämismahdollisuuksien kautta syntyvän uudenlaisen yritystoiminnan ja liiketoiminta-ekosysteemin osaamistarpeita.

Toimenpiteitä

- **Integroidaan ennakointitietoa** pedagogiseen ja strategiseen suunnitteluun sekä koulutustarjontaan.
- **Kehitetään yhteistyömalleja** yritysten kanssa rekrykoulutusten ja työelämälähtöisten tutkinnon osien toteuttamiseksi.
- **Panostetaan lyhytkestoisiin koulutuksiin**, jotka madaltavat kynnystä opintoihin
- **Vahvistetaan uraohjausta ja yksilöllisiä polkuja**, jotka tukevat opiskelijoiden siirtymistä työelämään
- **Vahvistetaan alueellista yhteistyötä** kuntien, kaupunkien, työllisyysalueiden, ELYn, kauppakamarien, oppilaitosten ja yritysten välillä
- **Kehitetään kotoutumispolkuja** maahanmuuttajille
- **Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja** palveluiden saavutettavuuden parantamiseksi ikääntyvälle väestölle

Millaisia ratkaisuja OSAO voi tarjota

Yrityslähtöiset oppimisprojektit

- Opiskelijat ja opettajat työskentelevät yritysten kanssa todellisten haasteiden parissa -> syntyy paikallista osaamista
- Esimerkkinä OSAO Bisnesmajakka – esihautomoympäristö
 - Tarjoaa valmennusta ja ohjausta yrittäjyydestä kiinnostuneille.
 - Toiminta perustuu alkukartoitukseen, jonka pohjalta osallistujille räätälöidään opintokokonaisuus.
 - Bisnesmajakan luotsit etsivät aktiivisesti yhteistyökumppaneita projekteihin alueen yrityksistä.
 - Tämä tarjoaa erinomaisen alustan yrityslähtöisten projektien toteuttamiseen – esimerkiksi opiskelijat voivat kehittää yrityksille uusia palveluideoita tai tuotteita esihautomoympäristössä.

Millaisia ratkaisuja OSAO voi tarjota

Työelämälähtöiset koulutukset

- Lyhyet, modulaariset koulutukset, jotka vastaavat suoraan työelämän tarpeisiin.
 - Esim. kinestetiikka, hitsaajan pätevöitymiskoneet, kuljetusalan ammattipätevyydet, mekaaninen ja sähkömekaaninen kunnossapito, rakentamisen sertifikaatit, lämpöpumppulupakoulutus, harvesterin ja kuormatraktorin kustannustehokkaat tekniikat ja työmallit, Drone A2 –teoriakoe, sähköturvallisuuskoulutukset, robotiikka, hyvinvointiteknologia, aurinko- ja tuulivoimala-asennukset, kiertotalousosaaminen, energiatehokkuus, vastuullinen tuotanto ym.

Millaisia ratkaisuja OSAO voi tarjota

Opetus ja ohjaus viedään työpaikoille

- Terrafame, prosessinhoitajakoulutus, mekaaninen ja sähkömekaaninen kunnossapito
- SSAB, mekaaninen ja sähkömekaaninen kunnossapito
- Atlantia Works, hitsauskoulutukset
- Stora Enso, mekaaninen ja sähkömekaaninen kunnossapito

Koulutuskumppanuudet yrityksien kanssa

- ABB yhteistyösopimus robotiikkaosaamisen kouluttamiseen OSAOn Kaukovainion kampuksella

Millaisia ratkaisuja OSAO voi tarjota

Moniosaajien kouluttaminen voidaan toteuttaa joustavasti ja monimuotoisesti yhteistyössä yritysten kanssa tutkinnon osittain esim.

- Sosiaali- ja terveysalan sekä puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan koulutus
 - Opiskelija suorittaa tutkinnon osia ja saisi osaamista kiinteistönhoidosta, kotipalveluasiakkaiden palvelemisesta esim. ruoka- ja siivouspalvelujen tuottaminen sekä kotona asumisen ja elämänhallinnan tukemisesta.
- Ravintola- ja catering-alan, matkailualan sekä puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan koulutus
 - Opiskelija suorittaa asiakaspalvelun, hotellin vastaanottopalvelun, ravitsemuspalveluissa toimimisen, kiinteistöpalveluiden ja puhtauspalveluiden tutkinnon osia

Kiitos!

Esa Lahtela

kehitysjohtaja / toimitusjohtaja

+358 50 570 8759

Koulutuskuntayhtymä OSAO / OSAO Edu Oy

Kotkantie 1, 90250 Oulu

www.osao.fi www.osaoedu.fi

OSAO